

Săptămîna teatrelor de păpuși și marionete (I)

Organizată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, Comitetul pentru cultură și educație socialistă al Capitalei și Teatrul „Tândărică”, prima ediție a Săptămîinii teatrelor de păpuși și marionete, dedicată Zilei copilului și considerată ca finală a Festivalului național „Cîntarea României” în acest domeniu al artei teatrale, a reunit 14 instituții de gen, cu 28 de manifestări: spectacole, recitaluri colective și individuale, colocvii, expoziții, lansări de carte etc.

Desfășurată în două săli, Săptămîna artiștilor păpușari a prilejuit o etalare de talente și de măiestrie, o trecere în revistă a forțelor creatoare și un fructuos schimb de experiență; ea a fost primită de participanți cu interes, mai cu seamă în perspectiva periodicizării biennale.

Despre multe dintre spectacolele și recitalurile oferite în acest cadru s-a mai scris în paginile revistei noastre, fie în cronici, fie în relatările asupra întîlnirii desfășurate cu un an în urmă, la Constanța*. Deoarece unele montări au fost însă, pe parcurs, restructurate, le-am urmărit cu același interes ca și pe cele prezentate în premieră. Aceasta, cu atît mai mult cu cît, în acest context festiv, s-a simțit pulsul mai grăbit al creatorilor, sporita lor ambiție de a demonstra prin imagini scenice semnificative tonusul vital al mișcării noastre păpușărești, modalitățile specifice prin care fiecare artist în parte sau în echipă înțelege să realizeze comunicarea cu publicul de toate vîrstele.

Iată, în continuare, „filmul” săptămîinii.

Luni, 25 mai

● În fața unui numeros și foarte pestriț public — copii mai mici și mai mari, tineri și adulți, păpușari și alți artiști din țară și din Capitală, cronicari, dramaturgi consacrați și debutanți, turiști, gazetari —, Mihaela Tonitza-Iordache, directoarea Teatrului „Tândărică”, expune

scopul și criteriile acestui act cultural. În care Teatrul „Tândărică” s-a implicat cu toate forțele artistice și organizatorice, încercînd să asigure tuturor oaspeților condiții optime de participare (ceea ce — spunem noi — s-a și întîmplat, fără nici o abatere).

În continuare, Brîndușa Zaița Silvestru salută auditoriul într-un mod cît se poate

* „Teatrul” nr. 7—8/1986.

de original, dialogînd spiritual cu o minus-ulă păpușă. Spectatorii sînt astfel pe nesînițite introduși în climatul manifestării.

Intrăm, apoi, în maratonul spectacolelor.

● **Păpușa de lemn**, prelucrare după Pinocchio de Dan Hîndoreanu și Kovacs Ildiko — Teatrul de păpuși din Sibiu. O montare în care doar păpușa protagonistă, realizată de Dan Frățiciu, de o impresionantă expresivitate, este reprezentativă pentru forța de sugestie specifică genului. Ansamblul este însă mînat de contemporaneizarea forțată a acțiunii forțelor răului: o galerie de bandiți și de femei rapace, interpretate „la vedere”, stîngaci și zgomotos.

● **Vernisajul Expoziției retrospective de scenografie de teatru de păpuși a lui Mircea Nicolau**. O explozie de fantezie și de inventivitate, o galerie bogată și variată de decoruri și păpuși, despre care Dinu Kivu și Paul Cornel Chitic vorbesc cu aplicație și plăcere, reliefind talentul viguros al creatorului.

● **Amnarul**, dramatizare după H. Ch. Andersen de Ștefan Lenkisch (cărui a li aparține și regia) — Teatrul „Tîndărică” (în afara concursului). În prim-planul interesului se situează strălucirea formelor plastice semnate de Sever Frențiu. O propunere interesantă, prin care artiștii minuiitori doresc să-și probeze — cu mască sau fără mască, cu păpuși și fără păpuși — expresivitatea interpretativă, sensibilitatea, profesionalismul. O reușită

parțială, căci montarea se desfășoară cam greoi, cu unele neconcordanțe de ritm și de fuzionare între om și păpușă.

● **Surisul Hiroshimei** de Eugen Jebeleanu (scenariul de Dinu Kivu), recital al Teatrului „Tîndărică”. Un act de cultură în care mijloacele teatrului de animație sînt inspirat chemate să susțină valențele dramatice ale poemului; interpreta principală, ucrită Gina Nicolae, potentează cu fior tragic mesajul pacifist. O demonstrație a puterii creative a lui Cristian Popino în triplă ipostază: de regizor, scenograf și ilustrator muzical.

Martî, 26 mai

● **Sinziana și Pepelea** de Vasile Alexandri — Teatrul de păpuși din Tîrgu Mureș (secția maghiară). O reprezentație păpușărească în sensul cel mai adecvat al cuvîntului, cursivă și amuzantă, în formula celor mai verificate canoane. Încă o dată experimentatul regizor Pal Antal își manifestă, cu bune efecte scenice, încrederea în puterea de comunicare a păpușii, animată, cu aplicație profesională, de după paravan.

● **Făt Frumos cel năsos** după I. L. Caragiale de Nela Strocscu — Teatrul din Tîrgu Mureș (secția română). O satiră reliefată cu vioiciune într-un spectacol cu atmosferă pitoresc orientală, condus cu mîna sigură de regizoarea Maria Mierluț. O anumită disjuncție stilistică se face simțită în alternanța planurilor și în corelarea acțiunilor cu păpuși de diverse

„Amnarul” dramatizare de Ștefan Lenkisch, după Andersen, Teatrul „Tîndărică”

„Tyl Ulenspiegel”, dramatizare de Theodor Mănescu după Charles de Coster, Teatrul „Țândărică”

dimensiuni, printre care și o figură supra-dimensionată a autorului. Admirabile, caracterizante, vocile actorilor de la Teatrul Național.

● **Spiridușul poznaș**, prelucrare de Al. Darian după basmul **Hänsel și Gretel** — Teatrul „Așchiuță” din Pitești. Un musical pentru copii ce s-ar dori modern, dezinvolt, agrementat cu umor, cu muzică și dans. Nici una din aceste bune intenții nu-și găsește însă acoperirea artistică. O reprezentare pentru care s-a cheltuit multă energie și care se soldează cu un rezultat minor, fiind presărată cu momente de un gust îndoielnic.

● **Călătoria lui Hilarius în lumea poveștilor**, prelucrare după Wilhelm Hauff, recital susținut de Ivan Chelu din Cluj-Napoca (în afara concursului). O propunere dintre cele mai interesante a unui pasionat și original păpușar: singur își scrie scenariul, singur își construiește, într-un spațiu minuscul, decoruri ample, bogate în detalii, singur își creează păpușile (amuzante făpturi de lemn pe care le minuieste cu dexteritate, câte două și trei deodată). Povestea pitorească, ilustrată cu haz, are, în ciuda ritmului lent, savoare, obținând succes atât la public cât și la specialiști.

● Tot în afara concursului, **recitalul lui George Mocanu**, o evocare a binecunoscutului cuplu Vasilache și Marioara și a pătaniilor lui. Fără pretenții de modernizare, artistul își exprimă candid, în maniera teatrului tradițional de bilci, talentul de constructor de păpuși și de minuiitor.

Miercuri, 27 mai

● **Dansul literelor de Luoaia Olaru Neni** — Teatrul „Vasilache” din Boto-

șani. Grație eforturilor depuse de regizorul Liviu Steciuc și de echipa de artiști minuiitori. În frunte cu Gabriela Nistorică și cu al ei Iulian (o păpușă expresivă, vioaie și bine minuită, înfățișând un băiețel obraznic și leneș, convertit la muncă și la învățarea alfabetului), se încheagă un spectacol convingător, deși textul, cu o idee valoroasă insuficient transfigurată artistic, suferă de un exces de ilustrativism.

● **Harap Alb** după Ion Creangă — Teatrul de păpuși „Ciufulici” din Ploiești. Indecizia regizorului Radu Popovici în selecția și armonizarea mijloacelor de expresie (amestec de personaje-oameni și personaje-păpuși), carențele decorului și ale construcției păpușilor, neîmplinirile interpretării, estomparea umorului în reducția textului pentru scenă produc un spectacol lipsit de strălucire și de cuceritoare vitalitate a basmului.

● **Al treilea gong** de Dan Hândoreanu, recital colectiv — Teatrul din Sibiu (în afara concursului). O izbită încercare de îmbinare a pantomimei cu arta teatrului de păpuși, o meditație lirică, gravă, cu accente de satiră, realizată cu eleganță și bun-gust, în care cei trei interpreți, mimi și minuiitori — Mihaela Miclăuș, Dan Hândoreanu și Marius Gilea — evoluează inventiv, cu un moment sugestiv de virtuozitate păpușărească, în decorul elegant și expresiv al lui Dan Frățiciu.

● **Clic, Clic** — recital susținut de Dan Dumitrescu de la Teatrul de păpuși din Craiova. O încercare de inițiere și de familiarizare a copiilor cu recuzita teatrului de păpuși: bețe, săbii, baioane, mănuși, animale de cîrpă și lemn etc., pe care actorul-animator le pune la îndemîna

citorva copii invitați din sală. O hărțămăie veselă și spontană, un joc zglobiu, situat însă în afara sferei artei.

● **Prințul și rindunelul**, după **Prințul fericit** de Oscar Wilde — recital prezentat de Carmen Mărgineanu de la Teatrul de marionete din Arad. Un text sensibil, cu o aură de noblețe, căruiă interpretarea liniară și mînuirea săracă nu i-au putut dezvălui decât în parte valoarea. Se remarcă eleganța cadrului și jocul luminilor pe statuia de aur a prințului.

● **Tyl Ulenspiegel** după Charles de Coster de Theodor Mănescu — Teatrul „Tăndăriea” (în afara concursului). Situată în punctul de vîrf, de maxim interes,

al „săptămînil”, montarea de largă respirație și ținută intelectuală, pusă în scenă de Cătălina Buzoianu cu oameni și măști, cu păpuși uriașe, își păstrează calitatea de la premieră, cu toate că în distribuție au avut loc schimbări, spectacolul fiind realizat, de data aceasta, numai cu forțele artistice ale teatrului. Cei patru interpreți noi în rolurile-cheie — Radu Vaida, Gina Nicolae, Tudorel Filimon și Valeriu Simion — susțin cu profesionalism tensiunea dramatică.

Joi, 28 mai

● **Piticul uriaș** de Dan Hândoreanu — Teatrul de păpuși din Timișoara. Un pre-text literar imprecis ca adresă, prea simplist pentru adulți, prea sofisticat pentru cei mici, oferă în formă redusă măsură suportul unui spectacol. Ne-au plăcut mult păpușile miniaturale, cu detalii caricaturale amuzante, concepute de Krisztina Maria Ivănescu, bine mînuite și interpretate de Olimpiu Vesa, Ileana Stana, Roxana Maniu.

● **Cartea junglei** după Rudyard Kipling — Teatrul de păpuși din Timișoara (în afara concursului). O excelentă demonstrație de gen în care căutările de forme noi, originale, își găsesc rostul și împlinirea. Din colaborarea armonioasă dintre regizoarea Iona Rauschan și Krisztina Maria Ivănescu rezultă o imagine scenică de deosebită acuratețe: pe un ecran luminos fuzionează, în folosul sublinierii ideilor, mijloace variate, specifice teatrului de umbre, desenului animat, teatrului de păpuși mînuite cu tijă. Un exemplu creator de valorificare a unor elemente de tehnică păpușărească avansată (de ultimă oră), de actualizare a unor cuceriri străvechi în materie de sugestie, de stilizare și de utilizare teatrală a metaforei și a simbolului.

● **Vrăjitoarele** de Dimitrie Stelaru — Teatrul de păpuși din Constanța. Repunerea în circuitul repertorial a unei scrieri uitate (cu un conflict între bine și rău creionat cu gingășie, cu umor, cu fior poetic) se soldează cu un spectacol foarte frumos, de autentică atmosferă de basm, în care fabulosul și supranaturalul funcționează cu efecte remarcabile. Regizorul Cristian Pepino și scenografa Eugenia Tărășescu-Jianu construiesc o montare aerată și diafană, întemeiată pe măiestria mînuirii, compartiment în care excelează Aneta Forna Cristu. Stranie și înfricoșătoare apare din undulrea unor

„Dansul literelor” de Lucia Olaru Nenati, Teatrul de păpuși din Botoșani